

KARL KAUTSKY¹

Lev Trotski

8 de novembre de 1938

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: "Karl Kautsky", en, *Escritos*, Tom X, Volum 1, Editorial Pluma, Bogotà, 1976, pp. 139-141.

La mort de Karl Kautsky ha passat desapercebuda. A la jove generació aquest nom li diu força poc. Hi hagué una època, tanmateix, en què Kautsky fou, en el vertader sentit de la paraula, el mestre que educà l'avantguarda proletària internacional. És cert que la seua influència fou menys considerable en els països anglosaxons i a França, però això s'explica per la poca difusió que tingué, en general, el marxisme en aqueixos països. Però en Alemanya, en Àustria, a Rússia i en als altres països eslaus, Kautsky arribà a ésser una autoritat marxista sense discussió. Els intents de l'actual historiografia de la Komintern de presentar les coses com si Lenin, ja des de la seua joventut, hagués vist en Kautsky un oportunista i li hagués declarat la guerra són radicalment falsos. Gairebé fins a la guerra mundial Lenin considerà Kautsky el genuí hereu de la causa de Marx i Engels.

Aquesta anomalia s'explica pel caràcter de l'època, d'ascens capitalista, de democràcia, d'adaptació del proletariat. L'aspecte revolucionari del marxisme havia esdevingut una perspectiva indefinida o, en qualsevol cas, distant. La immediata era la lluita per les reformes i la propaganda. Kautsky es dedicà a comentar i justificar la política reformista des d'una perspectiva revolucionària. Hom donava per assentat que quan canviaren les condicions objectives Kautsky sabria armar el partit amb altres mètodes. Però no fou així. El sorgiment d'una etapa de grans crisis i xocs revelà el caràcter fonamentalment reformista de la socialdemocràcia i del seu teòric Kautsky. Lenin trencà decididament amb ell al començament de la guerra. Després de la Revolució d'Octubre publicà un llibre despietat sobre "el renegat Kautsky". En allò tocant al marxisme és indiscutible que des del començament de la guerra Kautsky es comportà com un renegat. Però pel que fa a si mateix només renegà a mitges, per així dir-ho, del seu passat: quan els problemes de la lluita de classes es plantejaren amb tota la seua agudesesa, Kautsky es veié obligat a portar fins a les últimes conclusions el seu oportunisme orgànic.

En el terreny de la teoria marxista, que aplicà amb èxit als més variats dominis, ens deixa nombrosa obres valuoses. El seu pensament analític es caracteritzava per una força excepcional. Però no tenia la intel·ligència creadora universal d'un Marx, d'un Engels, d'un Lenin; en última instància, Kautsky fou tota la seua vida un comentarista de talent. Al seu caràcter, igual que al seu pensament,

li mancava envergadura i audàcia, sense les quals és impossible una política revolucionària. Des del tronar de la primera canonada s'ubicà en una difusa posició pacifista; després es transformà en un dels dirigents del Partit Social Demòcrata Independent, que tractà de crear una Internacional Dos i Mitja; després, quan el Partit Independent s'esmicolà, tornà a albergar-se sota l'ala de la socialdemocràcia. Kautsky no entengué res de la Revolució d'Octubre, sentí davant d'ella el terror del petit burgès saberut i li dedicà no pocs treballs plens de furiosa hostilitat. Els seus escrits de l'últim quart de segle es caracteritzen per una total decadència teòrica i política.

El fracàs de la socialdemocràcia alemanya i austríaca fou també el fracàs de totes les concepcions reformistes de Kautsky. És cert que continuà afirmant fins a la fi que tenia esperances en un "futur millor", en una "regeneració" de la democràcia, etcètera; aquest passiu optimisme reflectia únicament la inèrcia d'una vida laboriosa i, a la seua manera, honesta, però no se sustentava en cap perspectiva independent. Recordem a Kautsky com al nostre antic mestre, a qui una vegada li deguérem molt. Però s'apartà de la revolució proletària i, en conseqüència, ens calgué apartar-nos d'ell.

---

¹ "Karl Kautsky.", *New International*, febrer de 1939.